

Gy

Gyöngyösi (N.) István, 1665 – ?. Magyarország - Református lelkész. 1670 körül Debrecenben tanult, majd külföldi egyetemekre ment: angol és belgiumi akadémiákat látogatott. Svájcban a százötven zsoltárhoz latin nyelvű magyarázatokat készített kérdés-felelet formájában. Imákat fordított angolról latinra. 1676-tól a zürichi egyetemen tanult. 1680-ban Felsőbányán ev. ref. lelkész, 1684-től esperes volt. **Művei:** *Disputatio de Clavibus Regni Dei, Apostolis traditis*. Zürich 1676; *Exegesis Centum et Quinquaginta Psalmorum Davidis Regis et Prophetarum...* Zürich 1677.

Gyöngyösi Pál (pettyeni), 1668 Gyöngyös – 1743 Odera-Frankfurt, Magyarország-Teológiai doktor és egyetemi tanár. 1690–1696 között Debrecenben, majd külföldi egyetemeken (Oxford, Cambridge, London, Leiden, Utrecht, Franeka, Göttingen, Frankfurt, Lipcse, Wittenberg, Genf, Halle) tanult. 1700-ban Derecskén prédikátor lett, de az egyházmegye összes papja ellene fordult nagy jövedelme és Londonban szerzett képesítése miatt. 1708-ban a debreceni református egyetemes gyűlésen kiközösítették és az egyházkerületből száműzték. 1713-ban Kassán vállalt lelkészi hivatalt, de egy Mária-szobor meggyalázásért börtönbe került, halálra ítélték végül száműzték. 1724-ben Odera-Frankfurtban teológiai tanárnak nevezték ki. **Művei:** *Dissertatio Scripturaria inauguralis de fatis Sexta N. T. aetate militantis dei ecclesiae, juxta epistolam, quae scripta est angelo ecclesiae Philadelphensis. Apoc. 3. 7–13...* Franequerae 1700; *Dissertatio theologica de patrono electorum dei, sive angelo alio intercessore. Juxta apoc. VIII. 3. 4. qua super adspirante Paracliti illius Joh. XIV, 16. & XVI. 7–15, omnia scrutantis 1. Cor. II. 10...* Franc. prope Oderam 1742; *Mysterium pietatis et iniquitatis. Traj.* Franc. prope Oderam év n. Számos munkát írt és temetési beszédet tartott.

Győry Vilmos, 1838 Győr – 1885 Budapest, Magyarország - Evangélikus teológus, lelkész. 1854-ben jogi akadémiát végzett, 1856-ban a protestáns akadémia hallgatója lett. 1860-ban Berlinben, majd 1861-ben Pesten élt. 1862-ben Orosházán, 1876-tól Budapesten lett lelkész. 1868-tól az MTA tagja, 1873-tól főjegyző. Sok műfordítása jelent meg. **Művei:** *Újszövetség átdolgozott kiadása*. Pest 1878; *Egy apostol az újabb korban*. Pest 1873; *Krisztus és az írás*. Pest 1879.

Gyulai István, 1510 – ?., Magyarország- Prédikátor, aki 1531-ig Krakkóban tanult. 1538-ban Bécsben, majd 1551-ben Kolozsváron lett prédikátor. Részt vett Heltai Gáspár Bibliafordításában. **Művei:** Heltai Gáspár, *A Biblianac első része...* Kolozsvár 1551. (Az előbeszédben Heltai megemlékezik munkatársairól is, akik a biblia fordításában közreműködtek, e szavakkal: „Niha harman, s niha negyen is voltunc e munkaba. Helthai Gaspar Coloswari Fő lelki Pásztor. Gyvlai Estvan Magyar Predicator. Ozorai Estvan: Es Wizaknai Gergely Scola Mester”); *A Jesvs Sirah könyue Magyar Nyeluen*. Kolozsvár 1551.

Gyürki László, 1932 Egyházsrádóc –, Magyarország - A szombathelyi premontrai gimnáziumban tanult, majd 1952–1957 között teológiai tanulmányokat végzett a győri és a budapesti hittudományi főiskolán. 1957-ben pappá szentelték. 1959-ben teológiai doktorátust szerzett. 1970-ben Győrben az ósz-i tanszéken, 1972–1974 között a római Institutum Biblicum hallgatója volt. 1974–1978 között előadásokat tartott palesztinológia témában. 1978–1982 között a Hittudományi Akadémián ósz-i bevezetést és egzegézist tanított. 1988-ban Szombathelyen és Zalaegerszegen az egyházmegyei teológiai tanfolyam igazgatója lett, ósz-i és úsz-i bevezetőt tanított. 1995-ben a szombathelyi hittanár szak Szentírástudományi Tanszékének tanára. Kutatási területe a palesztinológia és a bibliai régészet. Nyolc

alkalommal járt a Szentföldön 1973 óta. A Szentfölddel kapcsolatos népszerűsítő cikkei rendszeresen jelentek meg katolikus lapokban. **Művei:** cikkei 1962-től kezdve jelentek meg a *Vigilia*, a *Teológia*, az *Új Ember*, a *Keresztény Szó* hasábjain. A Szent István Társulat Biblikus Bizottsága tagjaként lefordította a Bírák, Ezdrás, Nehemiás, Tóbiás, Judit, Eszter és Ezekiel könyvét, amely az 1973-as kiadásban jelent meg. A Szent Jeromos Bibliatársulat kiadásában megjelent Káldi Neovulgáta kiadásban Ezdrás, Nehemiás, Tóbiás, Judit és Eszter könyvét fordította. *Üdvözítőnk szülőföldjén.* Bp. 1976; *Szent Pál apostol utjain.* Bp. 1978; *Szentföldi útitárs.* Novi Sad 1987; *A Biblia földjén.* Szeged 1990; *A magyar bibliafordítások története.* Budapest 1998; *Szentföldi zarándokutaim,* Bp. 1999; *Magyar zarándokok és magyar emlékek a Szentföldön.* Körmend 2000; *A szentírástudomány kritikai módszere.* Teológiai évkönyv 1975. Bp. 1975. 127–140; *Jézus és kora.* Teológiai évkönyv 1982. Bp. 1982. 89–100; *Hajótörés Máltán?* *Studia Biblica Athanasiana*, 2000/3. 45–59. *Dialógus az archeológia és Biblia között* in: *Újat és régít.* Pannonhalma 2000. 235–249; *Szentföldi zarándoklat egy mozaiktérkép segítségével* in: *Az Ige szolgálatában.* Bp. 2003. 81–102; „*Nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged!*” (Róm 11, 18.) in: *Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv 2001/2002* Bp. 2002. 23–34; *A Jelenések könyvének hét egyháza.* Biblikus konferencia, Szeged 1993. 35–45; *A feltámadás bazilikája és Jézus sírja történeti és archeológiai megvilágításban.* Biblikus konferencia, Szeged 1993. 79–89; *Korintus Szent Pál idejében.* Biblikus konferencia, Szeged 1994. 155–162; *Názáret Jézus idejében.* Biblikus konferencia, Szeged 1996. 179–186.